

טורי הירשברג מנחם
102152
בן אורנה ופרידריך (פריץ)
נולד ב- 1924
שרת בגדוד "גורן" (15)
נפל ב- י"ז חשוון תש"ט 19.11.1948
בעת מילוי תפקידו.

הירשברג מנחם (מנפרד)

בן ארנה ופרידריך (פריץ), נולד ביום כ"ז בשבט תרפ"ד (2.2.1924) בעיר ברסלאו, גרמניה. הוא למד שנים אחדות בגימנסיה, וכשבאה שואת ההיטלריזם על יהודי גרמניה מסרוהו הוריו ל"עליית- הנוער" ובמסגרתה יצא להכשרה בהולנד. בשנת 1939 עלה ארצה ועבד כפועל חקלאי בנהריה.

מנחם היה חבר ב"הגנה" בשנות-השלום וחייל בצה"ל במלחמת- העצמאות. מת משבץ-הלב בבית-חולים צבאי ביום י"ז בחשוון תש"ט (19.11.1948) והובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בחיפה.

מרחב גולני בתש"ח

גדוד 15 - "גורן"

גדוד "גורן"

גדוד "גורן", החמישי בגדודי חטיבת-גולני, נוצר במאי 1948, תוך הקרבות בעמק הירדן. גרעין-הגדוד, קצתו - יוצאי גדוד "דרור", קצתו - מגויסים "חדשים".

ב־15 במאי, עם הכרזת המדינה, כשהמצב בעמק-הירדן הלך והסתכן, ניתן צו לכל אנשי הישובים בעמק-ירדן ועמק-הירדן, אשר שירתו בצבאות שונים, לבוא ולהתאגד מיד ללשכות הגיוס של "גולני".

וכך, תוך ימים ספורים, באו למחנה-הקלט של החטיבה, למלון "גלי-כנרת" אשר בסבריה, עשרות-עשרות בחורים בעלי ותק ונסיון צבאי.

הקרבות בעמק-הירדן התפתחו לרעתנו: צמח נכבשה, מסדה ושער-הגולן פוזו מיושביהן, והאיוב הסורי הגיע עד שערי הדגניות.

רק ימים מעטים הספיקו "המגויסים-החדשים" להיות ב"גלי-כנרת", ומיד בשלחו קבוצות-קבוצות לדגניות.

היינו קבוצה בת 30 בחור. הגענו לדגניה א' עם חשכה, בידינו ארבעה סטנים וכמה רימונים. כ־10 ימים שהינו בדגניה, עד אשר הוחלפנו והעברנו ל"אלומות", ושם הוגד לנו, כי הגנו שייכים לגדוד חדש - גדוד "גורן" - אשר מטהו במושב כנרת.

חיי-הצבא היו נהירים לרוב הבחורים, וההסתגלות לנוהג הצבאי היתה מהירה ומובנת-מאליה. איחידות מהגדוד השתתפו בפשיטות, שנערכו בעמק-הירדן, לקחו חלק בהתקפה הגדולה על ג'נין, ובימי "עשרת הימים" לחמו בסג'רה, בלוביה ובעין-דזאל.

עד חודש ספטמבר היה הגדוד בעמק-הירדן בגזרה שבין מגדל מצפון ועד אשדות-יעקב שמדרום, ולפני ראש השנה תש"ט עבר הגדוד למחנה-מנסורה אשר בפרשת הדרכים של ואדי-מילך.

בתקופת היותו של הגדוד בעמק-הירדן, היו אנשיו פזורים מחלקות-מחלקות לאורך כל הגזרה, ורק עם ריכוזו במנסורה התחיל הגדוד להיות חיי גדוד במחנה אחד. במקום זה נתארגן הגדוד כגדוד מסייע של החטיבה.

כשלושה חדשים היה הגדוד במנסורה, האנשים התאמנו, הפלוגות נתגבשו, ובינתיים, כרגיל בחיי צבא, חלו שנויים חדשים: גדוד "גורן" וגדוד "דרור" התאחדו להיות גדוד חדש, גדוד ממוכן של החטיבה, תרי הוא גדוד הפשיטה הממוכן, אשר לידתו היתה בדצמבר 1948 בטירה שליד חיפה.

יצחק כהנוב

פקודת יום עם סיום המנדט

מס' 13.4-48

אל : מנדטים מפנים

פקודת יום עם 1

1. לרגל סגנת הפלישה עם סיום המנדט הנני מכריז על מצב צבאי בכל המרחב, החל משבת 15.5 ועד להודעה חדשה.
 2. עם קבלת פקודה זו עליך לבצע את כל ההוראות שתקבלם בכתב בפקודות מיוחדות לכך.
 3. למצב זה יש לאחד וליעל את המטות הנפרדים של המטות (גדוד ונפה) לפקודת מפקד הגדוד.
 4. הנך מוסמך להכריז ולבצע גיוס מלא של כוח האדם במרחבך בהתאם לצרכי המערכה.
 5. ניתנת לך בזאת סמכות לגייס ולהפקיע כל סוגי נשק מהישובים לצרכי המערכה לפי הצורך.
 6. עליך להמריץ את הישובים להתחפר ולהתבצר במהירות בפני הרעשות אויב ותותחים, ולהטיל גיוס חובה של התבצרות על כל התושבים.
- ידיעה זו יש להביא לידיעת כל מפקדי היחידות והישובים.

(—) גולני (*)

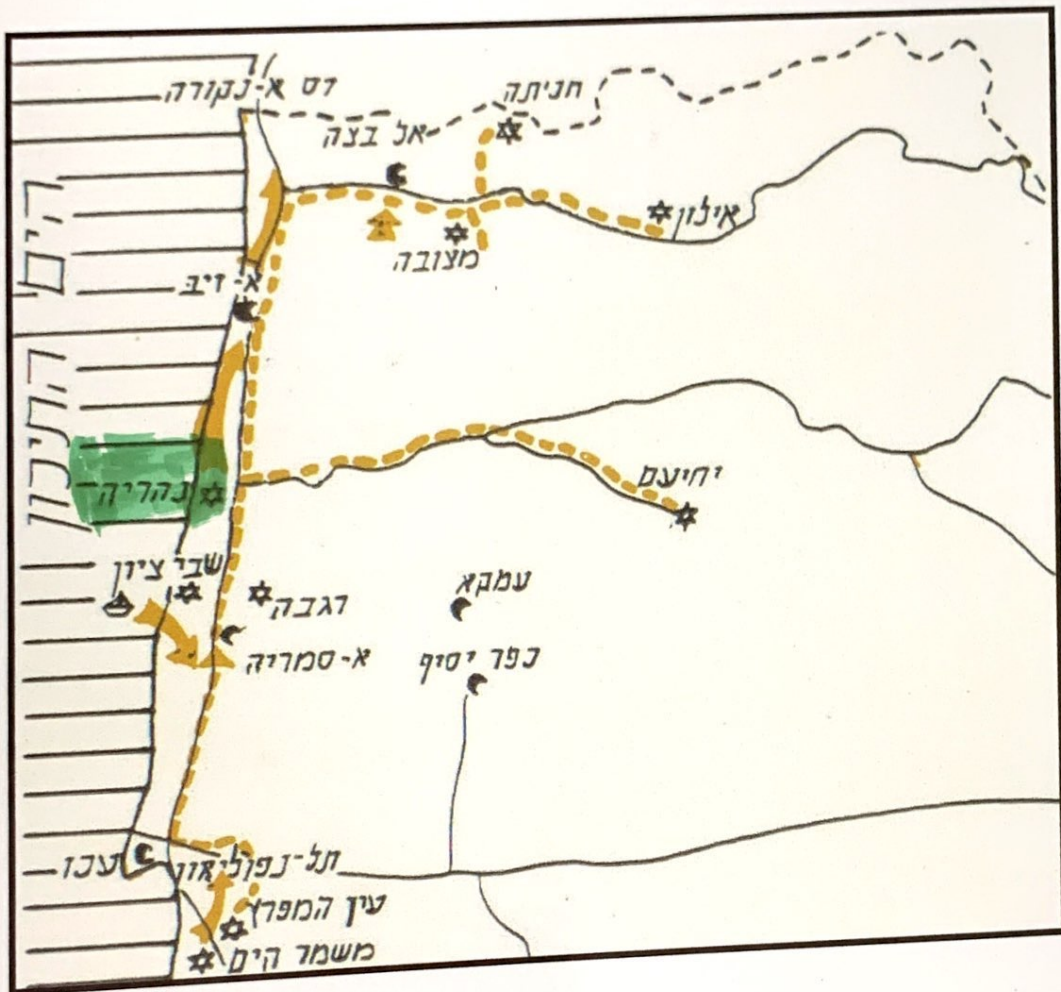
מפקד החטיבה

(*) גולני — כינוי של ב. ש. ה. מ. מפקד החטיבה באותם הימים.

מסדרים בתש"ח

מפת אזור מגוריו ועבודתו של מנחם ז"ל

ערביי הגליל-המערבי סימנו בתי נהריה

גילוי!

"נהריה נכללה בין היישובים שנשארו בתחום המדינה הערבית," סיפר גרשון טץ, מוותיקי נהריה. "לא היינו מרוצים וניסינו לשנות את ההחלטה. באו ערביי תרשיחא והציעו לנו את חסותם, בהבטחה שלא יאונה לנו כל דע. לעומתם, כפריי הגליל-המערבי באו וסימנו בתים, שבהם יגורו לאחר שנגורש..."

גימנסיה הרצליה-בית הספר בו למד מנחם ז"ל

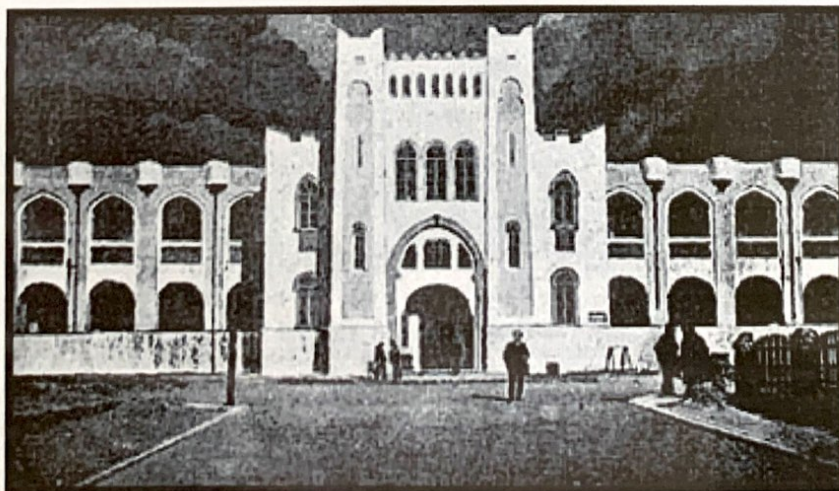

גימנסיה "הרצליה" - עבר מפואר ועתיד מזהיר! שנים לאחר מותו של ד"ר בנימין זאב הרצל, נכתב בעיתון "ההשקפה" (שנה ה' גליון מח'): " צריך לבנות לכבוד הרצל שכונה גדולה עבריה, ימים עיר עבריה... שכל תושביה ידברו רק עברית... ובעיר העברית הזאת יכוננו על שם ד"ר הרצל בית ספר תיכון עברי, זה יהיה לעת עתה זכרון שיגשים את תוכניתו הלאומית של יוצר הציונות המדינית". דברי חזון אלה הביאו ליסוד הגימנסיה העברית "הרצליה", בעיר העברית הראשונה, תל-אביב. הגימנסיה "הרצליה" נוסדה בשנת 1905 תרס"ו ע"י

ד"ר יהודה מטמן כהן ורעייתו והיתה בית ספר התיכון הראשון בעולם שלימד בעברית. בשנת 1909 נבנה בנינו המפורסם ברחוב הרצל, שהפך לימים למרכז תל-אביב. המתבונן בתכנית "אחוזת בית", יבחין מיד במגרש הגדול שהוקצה להקמת הגימנסיה העברית הראשונה. חזית הבנין פונה לרחוב הרצל ולמסילת הברזל, וכפי ששנקין אמר: "... כל אדם שיעבור ברכבת יישיר עיניו אל הגימנסיה... " הגימנסיה אכן הפכה למרכז החברתי והתרבותי של השכונה הצעירה. בגימנסיה נערכו אסיפות ודיונים בענייני השכונה ובעיות הישוב, וכן קונצרטים, הצגות וערבי תרבות. בגימנסיה נוסדו תנועות הנוער, צופי ת"א ומחנות העולים בתום מלחמת העולם השנייה שימשה הגימנסיה "הרצליה" כבית חולים.

בחודש אב תרס"ט כאשר נערך טקס הנחת אבן הפינה של המבנה הקבוע אמר המייסד, ד"ר מטמן: " עוד אדריכל, עוד מלמד בעמנו - כאלה אמנם נחוצים, אבל יש הרבה לברוא עוד בעמנו. לא זה בלבד נחוץ לנו. טובתו הפרטית של כל אחד, תבוא לו ממילא כמוהם, אולם אנחנו דואגים לדור שלם ומקוויים, שהגימנסיה תקים לנו דור של מהשכלתו. משכילים עבריים שיהיו ראויים ע"פי דעותיהם ורגשותיהם ללכת לפני העם ולהראות לו את הדרך". לא ארכו ימים ונבואתו של ד"ר מטמן הגשימה את עצמה. אל הגימנסיה נהרו תלמידים רבים, גם תלמידים מהתפוצות שהוריהם חשקו להקנות לילדיהם חינוך עברי. מתוך עשרות המחזורים של הגימנסיה יצאו רבים ממנהיגי הישוב: סופרים, מחנכים, מדענים ואמנים שתרמו לקידום התרבות והחינוך העברי בארץ

גם היום נמשכת הנהירה אל הגימנסיה "הרצליה" והגימנסיה העברית הראשונה ממשיכה להוביל בראש.

בעת ההפוגה

מח"ט גולני ומפקדיו של מנחם ז"ל

חיי אדם - כרסיסי אל,
פורצים אתהוה ואל חיקה צונחים
ברצמת מפץ לונבים אל מול חופים
ובאדות שלווה - שויט.

חיי אדם כטיבות טל
באות מאין הסוף ואל חייקו נוסרות
בזובן הבקרים צוחקות בשלף און
וצל סיבו של יום - אנוצות.